

Jaarverslag

Kronkelveld 2017

Ecologisch beheer door 17 vrijwilligers
Met begeleiding van de gemeente Almere

De foto's: Gerda Roelofs en Irene Hoff

Tekst en lay-out: Sia Schipper

Voorwoord

Het Jaarverslag van Kronkelveld 2017; de werkochtenden en het ecologisch beheer is weer uit!

Het jaar 2017 is niet onopgemerkt aan Kronkelveld, en jullie als vrijwilligers voorbij gegaan.

Door de komst van de nieuwe woonwijk het “Larenseveld” moesten voor de veiligheid en infrastructurele veranderingen moest de gemeente een aantal Populieren op de westelijke houtwal laten kappen. Eén Populier is geringd als territorium boom voor de Grote Bonte Specht. Het kappen van enkele beuken bij de achterste takkenril door de firma Boogaart leverde iets moois op voor Kronkelveld; Hubert Peters en Jamy Mellenberg boden aan om van de drie Beukenbomen een “toegangspoort” van planken en staanders te laten maken. Via dit hek aan de Meerveldstraat kan de kraanmachinist, wanneer de poel opnieuw geschoond moet worden, makkelijker op de plaats van bestemming komen.

Vier vrijwilligers: Paul Roelofs, Fokko Minnema, Wim van Leeuwen en ikzelf ontvingen de “Growing Green” speld. “De stimulans voor hun bijdrage aan een groeiend groener Almere”

Dit jaar bestond Almere 40 jaar. Er verscheen een jubileumwijkgids met favoriete plekken van 55 bewoners van Almere. Kronkelveld en de vrijwilligers kwamen in een leuk verhaal bij monde van Eric Bodar ruim aan bod.

Het maaien van de buitenrand van Kronkelveld aan de Meerveldstraat en bij de Paaseiland figuren zijn weer een klusje voor de vrijwilliger met een zeis. Want willen wij óók daar biodiversiteit met allerlei bloeiende kruiden dan is intensief maaien dat de gemeente laat uitvoeren niet geschikt. In Kronkelveld doen we dit afhankelijk van de groei en bloei.

Bij de gemeente Almere heb ik dit jaar opnieuw om financiële ondersteuning gevraagd. Met het geld is voor jullie het jaarlijkse cadeau, een insectenhotel van Natuurmonumenten gekocht. Volgens deze organisatie leven we nu, door het gebruik van Glyfosaat (Roundup), met minder dan 50% insecten samen. De keuze, een insectenhotel, was daarom voor mij heel gemakkelijk. Om de biodiversiteit van Kronkelveld een positieve boost te geven, heeft de gemeente nieuwe bomen en struiken geleverd. In het voorjaar van 2018 zetten we deze op een zinvolle plek.

De foto’s die de verslagen opvrolijken en jullie vrijwillige en ijverige inzet weergeven zijn gewoontegetrouw gemaakt door Gerda Roelofs en Irene Hoff.

Het met jullie samenwerken aan het behoud van een ecologisch Kronkelveld is gezond en leuk. De werkochtenden zijn al bijna 15 jaar een goed voorbeeld van hoe we als groep met beschermde natuur kunnen omgaan. Een geslaagd participatie proces in het groen valt of staat wél met jullie vrijwillige bijdrage!

Voor het jaar 2018 spreek ik graag een wens uit: “Dat we opnieuw met elkaar de handen uit de mouwen zullen gaan steken, waardoor Kronkelveld de groene parel is en blijft binnen de Velden en de Laren. En misschien zelfs wel voor een geheel “groener groeiend Almere”

Sia Schipper

Coördinator van ecologisch Kronkelveld

Almere Haven 20 december 2017

De Planning en beheerwerkzaamheden van Kronkelveld 2017:

- 18 februari: Opschot; jonge bomen verwijderen. Takkenrillen herstellen en aanvullen. Wilgen en Berk knotten. Info-borden schoonmaken. Zwerfvuil opruimen.
- 18 maart: Wand achter de poel afsteken voor de Metselbijen en eventueel voor de in 2015 gesignaleerde IJsvogel. Opschot bij Abelen verwijderen. Bij de Knotwilgen; het Rietorchissen veldje.
- 22 april: Maaien met de zeis en bosmaaier; De berm van de Meerveldstraat en het Dunloppad (Paaseiland beelden). De veldjes met zomerbloeiërs. Niet gedaan. Zaaïen (*internationale dag v.d aarde en landelijke zaaïdag voor bijen en vlinders*) Bij de Knotwilgen; het Rietorchissen veldje. (Herhaling voor de bloei in juni)
- 20 mei: Snoeien; overhangend groen van het pad door Kronkelveld. Maaien met de zeis; de grasvegetatie. Niet gedaan. Hek maken.
- 24 juni: Maaien met de zeis; de veldjes met zomerbloeiërs en bij de Paaseiland beelden aan het Dunloppad.
- 22 juli: Maaien met de zeis in en rondom Kronkelveld. Takkenrillen herstellen. Snoeien bomen en kruidenlaag; Brandnetels.
- 19 augustus: Maaien met de zeis; grasvegetatie. Opschot steken van de Kornoelje en de Abelen (*nieuwe aanplant bestellen*)
- 23 september: Poel schonen: Waterpest verwijderen met de sloothak en Riet en Lisdodde maaien. Maaien rondom de poel. Wand achter de poel opnieuw afsteken. Hek plaatsen, Meerveldstraat.
- 21 oktober: Aan het Dunloppad bij de Paaseiland figuren de bosrand snoeien; Hazelaars. Kruiden: Brandnetel en Koninginnekruid verwijderen.
- 25 november: Bollen poten; Botanische tulpen en Krokussen. Opschot steken. Iep zagen. Bloemenveldje en orchideeën veld maaien met motorzeis. Cadeautje uitdelen: Insectenhotel van Natuurmonumenten.

De planning voor 2017 kan door vakantie of iets anders worden aangepast. Dit geef ik jullie op tijd door via de mail van Kronkelveld.

Bomen zagen ("hoog"): [Jamy Mellenberg@hotmail.com](mailto:Jamy.Mellenberg@hotmail.com)

Biodiversiteit en Kronkelveld

De biodiversiteit of soortenrijkdom binnen Kronkelveld loopt door de verstedelijking aan west- en zuidkant terug. In tegenstelling tot de landbouw die gebruik maakt van kunstmest en insecticiden loopt de verscheidenheid aan soorten planten en dieren en insecten in Kronkelveld ook helaas terug. Wat kan daarvan de reden zijn?

De "Stepstones" naar het Beginbos en het Wind bos bij de Hoekwierde zijn voor nu en in de toekomst geen aansluitend geheel meer. Het is de vraag of de Reeën nog komen foerageren binnen Kronkelveld? De smalle houtwallen blijven gedeeltelijk overeind. Reeën gebruiken oude netwerken als deze om van de ene plek naar de andere plek te komen. Dus wie weet, zie je in de winter nog eens een Ree aan de kleine wilgen bij de poel knabbelen.

De verstedelijking van Almere met de samenhangende verbreding van de A6 maakt de leefomgeving van soorten kleiner. Veroorzaakt een hogere concentratie aan kooldioxide en fijnstof die op haar beurt de biodiversiteit in onze omgeving zal gaan beïnvloeden.

Door Klimaatsverandering verandert de waterhuishouding binnen Kronkelveld. Het jaar 2016 was het warmste jaar ooit. Orchideeën zoals de Rietorchissen die in Kronkelveld groeien, verdrogen. Het aantal loopt met de jaren terug.

De vraag rijst: "hoe kunnen we de biodiversiteit voor Kronkelveld behouden en/of bevorderen?"

Ecologisch beheer is één van de vereisten. Het is beheer dat zich bezighoudt met hoe insecten, bloemen en beschermde planten (Orchideeën), vogels, slangen, kikkers, konijnen en wat iets meer zij leven. Wat zijn voor al die voorkomende soorten in Kronkelveld de juiste leefomstandigheden/biotopen? Het beheer wordt daarom gedurende de werkochtenden gefaseerd en met aandacht uitgevoerd en als het even kan zonder mechanisch gereedschap zodat bijzondere planten en nieuwe soorten de Italiaanse Äaronskelk en de Pinksterbloem niet zo maar gemaaid worden.

Zonlicht is een belangrijke factor voor soortenrijkdom. Kruiden en bloemdragende planten die bepalend zijn voor een bepaalde vorm van biodiversiteit kunnen zich daardoor beter ontwikkelen. Insecten hebben een voedselbron; de nectar. In 2018 zullen bomen gekapt en/of getopt worden. Getopte bomen gaan dood, maar dood hout is een prima voedingsbodem voor allerlei insecten.

N.B. Uit onderzoek van Natuurmonumenten blijkt dat dit jaar 50% van de insecten is verdwenen. Een verontrustend bericht wanneer we beseffen dat ons dagelijks voedsel dankzij insecten op ons bord komt.

Voor meer bloemen en verschillende kruiden moet de bodem van de bloemenveldjes worden verschaald; na de winter, wanneer insecten weer tot leven zijn gekomen, is het nodig om rottende bladeren, toekomstige humus, weg te harken en te verzamelen op de broeihoop voor de Ringslang.

In februari 2018 worden in Kronkelveld nieuwe bomen en struiken geplant die meer variatie zullen gaan aanbrengen en waardoor de biodiversiteit van het gebied wordt bevorderd. Bij de keuze van de nieuwe soorten is vooral gedacht aan voorjaarsbloesem dragende bomen. Na de winter kunnen insecten, vlinders en bijen op krachten komen door de nectar van deze verschillende soorten.

De keuze is gevallen op de volgende soorten: De Krentenboom, Peterselievlier, Gelderseroos, Lijsterbes en op verschillende zomerbloeiers zoals botanische rozen: de Wilde Duinroos, Rosa Rugosa en de Rosa Gallica. Na de bloei zal de nieuwe aanplant bessen en bottels dragen, een voedselbron voor allerlei soorten vogels.

Bloeiende Gelderse Roos

Bottels aan de Wilde Duinroos

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 18 februari 2017:

Beste allemaal,

Na een korte winterstop gaan we weer aan de slag in Kronkelveld. Het weer is al heerlijk lenteachtig. Zaterdag kan er wat regen vallen maar vast niet (zoals gebruikelijk) in Kronkelveld.

Wat gaan we doen:

Wilgen knotten,

Takkenrillen herstellen en aanvullen,

Gezaagd hout verwerken in een houtstapel,

Zwerfvuil opruimen, Informatie borden schoonmaken en piketpaaltjes verwijderen.

Veldje van de Knotwilgen, de Rietorchissen en Ratelaar blad vrij maken.

De Wilgen worden geknot

Een gesnoeide Kornoelje gaat verwerkt worden in een takkenril langs het pad

Een enorme berg bladeren is van het orchideeënveldje geharkt

Het was een prima werkdag door het weer en een enthousiaste groep vrijwilligers; De zon kwam door de ochtendmist tevoorschijn. De temperatuur liep daardoor op tot rond de 13 graden Celsius. We waren met z'n achten: Diny Hegeman, Karin Lammers, Wim van Leeuwen, Paul Roelofs, Gerda Roelofs, Ouwe van der Molen, Irene Hoff en Sia Schipper.

We kunnen weer zien waar een wandeling gemaakt kan worden

Begin januari waren, vanuit het stedenbouwkundige plan "de Laren", piket paaltjes in Kronkelveld geplaatst. Bij de houtwal, grenzend aan bouwveld A, zou de onder begroeiing verdwijnen. Een deel van de wand achter de poel zou op de schop gaan. Het stedenbouwkundige- en landschappelijke plan is in januari ter plekke met vrijwilligers van Kronkelveld en de gemeente besproken en aangepast. Een aantal Populieren zijn om infrastructurele redenen in februari omgezaagd. Eén Populier binnen Kronkelveld is geringd en getopt en doet nu dienst als "Spechtenboom". De piketpaaltjes konden er op deze werkdag gelukkig weer uit gehaald worden.

Dit jaar zullen we meer aandacht besteden aan het aanplanten van nieuwe bomen, struiken en het opnieuw inzaaien van de bloemenveldjes. De teloorgang aan bijen, vlinders en andere wettelijk beschermende natuur zal de keuze aan soorten gaan bepalen. Hierbij kun je denken aan Meidoorn, Gelderse Roos, Wilde Rozen en zaden van "Cruydhoeck" uit Nijeberkoop.

Wat ziet Kronkelveld er prachtig uit

Kronkelveld, een door mensen gemaakt cultuurlandschap, in de woonomgeving. Het met elkaar koesteren van deze natuurlijk aangelegde leefomgeving is voor mens en dier een bron van leven en inspiratie.

Struinen en werken in Kronkelveld

Als je struinend en werkend door Kronkelveld gaat, let hier dan eens op:

Zwiepende takken:

Wanneer je door ruigte struint, zorg er dan voor dat takken niet in je gezicht zwiepen. Ben je met een ander waarschuw dan op tijd zodat de tak niet in het oog van diegene die achter je loopt komt en haar of zijn oog pijnlijk beschadigd.

Brandnetels:

Wie kent niet de jeukende bultjes van deze waardplant voor vlinderrupsen. De jeuk is snel verholpen met het sap van hondsdrif, weegbree of zuring. Meestal groeit er één van die planten wel in de buurt. Kneus het blad en wrijf stevig over de aangedane plek.

Kleefkruid:

In de maanden april-mei komt het malse groen van het kleefkruid tot ontwikkeling. Met de weerhaakjes aan stengel en blad klimt de plant als het ware langs andere planten naar boven. Bij het verwijderen van Kleefkruid kunnen de weerhakjes huidirritatie en jeuk veroorzaken. De aangedane plek goed met water afspoelen. Na een dag is de irritatie weer verdwenen.

Metselbijen:

In de wand achter de poel achter de poel metselen deze wilde bijen in het voorjaar een gaatje waar ze eieren leggen. Het is achter de poel, in dat jaargetijde, dus even opletten waar je struint.

Neem de tijd en wees stil:

Wanneer we met elkaar aan het werk zijn wordt er meestal gezellig gepraat. Je aandacht kan niet echt bij de omgeving zijn. Wees en sta eens stil en hoor hoe de natuur tijdens het voorjaar "praat"; een Zanglijster met zijn melodieuze lied, de Tjiftjaf die zijn naam roept, een Kraai die krast omdat hij vindt dat we zijn omgeving verstoren of het fanatieke geroffel van de Grote Bonte Specht die zijn territorium afbakent. Denk even niet en gebruik Kronkelveld om aan je dagelijkse beslommingen te ontsnappen. Richt je aandacht naast de werkzaamheden van het beheer ook eens op de rest van de omgeving. Ruik je die typerende lucht van het rottende hout en blad en de urine markering van een Vos? Zie je kikkers de poel inspringen? Het lijkt allemaal zo gewoon, maar wat "praat" de natuur in al haar seizoenen toch mooi tot ons. Misschien zie, hoor en ruik je nog meer, vertel het aan elkaar.

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 18 maart 2017:

Voorafgaande aan deze werkochtend was het bijzonder lenteachtig. Op deze morgen viel een groeibevorderend regentje en waaide er een harde Westenwind. Het was goed weer om te werken al was de temperatuur met 9 graden iets aan de lage kant.

Wat hebben we gedaan:

Wilgen geknot.

Opschot van Kornoelje en struiken bij de Abelen verwijderd.

Opschot van Populieren aan het Dunloppad verwijderd.

Het zomerbloeierveldje bladvrij gemaakt.

Rondom de poel bladvrij gemaakt.

De Takkenrillen aangevuld.

Zwerfvuil opgeruimd.

Opschot van Abelen en Kornoelje steken

We waren met tien vrijwilligers: José van Loo, Gerda Roelofs, Paul Roelofs, Wim van Leeuwen, Eric Bodar, Jeanne Horst, Fokko Minnema, Karin Lammers, Irene Hoff en Sia Schipper. We hebben onze handen flink uit de mouwen gestoken zodat Kronkelveld, ook na het voorjaar, opnieuw de mogelijkheid krijgt om zich verder te ontwikkelen. Door blad te verwijderen wordt de bodem verschaald. Dit heeft een gunstig effect op bloeiende kruiden. De metselbij profiteert hier ook van. Deze bijensoort kan makkelijker een holletje maken in het door de zon beschenen zand van de wand achter de poel. Bladeren verteren in de winter en worden door het verteringsproces van wormen en insecten, humus. Dit is een voedselrijke bodem. Het verteringsproces van bladeren is in de eigen tuin heel geschikt voor de groei van tuinplanten. Daarom is het aan te raden om tijdens de winterperiode het blad dat in de tuin valt te laten liggen.

Blad van na de winter wordt verwijderd

De houtstapel die we de vorige werkdag voor de vlinders hadden gestapeld, is omver gehaald. We hebben de stukken hout naar een oudere houtstapel verplaatst. Twee vuilniszakken vol met huisvuil zijn uit Kronkelveld geraapt.

De drie "Growing Green" spelden die voor Kronkelveld door de gemeente Almere ter beschikking worden gesteld zullen 25 maart door drie vrijwilligers worden opgehaald. Zij ontvangen deze speld voor het werk dat zij vrijwillig voor het Almeerse groen doen. Het was opnieuw een succesvolle werkdag. Mens en dier varen er op elke werkdag wel bij.

Een houtstapel

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 22 april 2017:

Wat hebben we gedaan op de “Landelijke zaaidag” en de “Internationale dag van de aarde”?

- De grasvegetatie, in en rondom Kronkelveld, gemaaid met de zeis.
- De woekerende Bedauwde Braam met de schep uitgestoken.
- Gezaaid voor allerlei soorten vlinders, bijen en lieveheersbeestjes.
- Takken opgeruimd en een takkenril herstelt.
- Zwerfvuil opgeruimd.

Persbericht Landelijke Zaaidag voor Bijen en Vlinders op 22 april 2017 van de “Bijensterichting”:

Met zijn allen kunnen we het verschil maken op 22 april 2017. We roepen particulieren, gemeenten, agrariërs, scholen en andere grondbezitters op om bloemstroken aan te leggen zodat er één groot bloemenlint voor bijen ontstaat.

Aanleiding van deze actie is één van de conclusies die Koos Biesmeier stelt na afloop van het VN congres in 2016: *‘Ik hoop dat mensen zich bewust worden van het belang van bijen en in steden vaker letterlijk de bloemetjes buiten zetten. ‘Tuinen en balkons met bloemen kunnen bijen zeker helpen om meer voedsel te vinden, zegt hij. ‘Het is net als met een minuut korter douchen: als je de enige bent die het doet maakt het niets uit, maar als iedereen het doet zorgt dat wel voor een groot verschil.’*

Het VN congres geeft overduidelijk aan hoe belangrijk bestuivende insecten waaronder bijen zijn en dat ze bescherming nodig hebben. Bescherming tegen schadelijke bestrijdingsmiddelen maar ook voldoende en gevarieerd voedsel. Dat laatste kunnen we in Nederland verbeteren door met zijn allen bloemen te zaaien en te planten.

Bericht van stichting "Dag van de aarde"

In een woelige wereld vol onzekerheid over de toekomst verlangen mensen naar positieve impulsen. De Dag van de Aarde ieder jaar op en rond 22 april is zo'n impuls. Een periode waarin men de waarde van de aarde beseft, welke schoonheid de natuur meebrengt, hoe je kunt genieten van een nieuwe lente, en van het goede dat het leven te bieden heeft.

Activiteiten

De Stichting Dag van de Aarde introduceert de nationale dag voor bezinning en plezier: Dag van de Aarde met activiteiten in de hele periode na 22 april tot eind mei. Een periode van bewustwording, dankbaarheid en vooral het genieten van wat de schoonheid en alles wat de aarde voortbrengt. Het accent ligt daarbij op positivisme. Jaarlijks wordt de periode vanaf 22 april t/m eind mei uitgeroepen

tot Maand van de Aarde met als hoogtepunt de Dag van de Aarde op 22 april. Een maand met speelse activiteiten en met specifieke aandacht voor de producten die de aarde voortbrengt. Als voorbeeld: In de landen waar Dag van de Aarde al langer is ingeburgerd zien we op een groot aantal plaatselijke activiteiten, zoals markten, wandeltochten, muziekfestivals of opruimacties en vaak een paar grote evenementen, zoals in 1990 een 500 km lange menselijke keten in Frankrijk. De agenda voor Dag van de Aarde is breed en omvat naast natuur en milieu tevens sociale verhoudingen, consumptie, overbevolking en economie. Het streven is een bewustwording en een wereldwijde duurzame ontwikkeling op gang te brengen.

We waren met acht vrijwilligers: Ouwe van der Molen, Gerda Roelofs, Paul Roelofs, Eric Bodar, Irene Hoff, Jim Janssen, André ter Haar en Sia Schipper.

Op deze zaterdag stonden de “Landelijke Zaaidag” en de “Internationale dag van de aarde” volop in onze belangstelling. We hebben gezaaid en ervaren welke schoonheid er in de natuur, vlakbij huis schuilt. Dat het leuk is om samen in het prachtige voorjaarsgroene Kronkelveld te werken. Het weer was er prima voor; de lokale buien, die de voorafgaande dagen uit de dikke wolken partijen vielen, waren van de lucht. Er stond een matig tot krachtige westenwind.

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 20 mei 2017:

Door het groeizame weer konden we zaterdag weer volop aan het werk.

De firma Boogaart had van een aantal beuken bomen, die weg moesten achter Kronkelveld, 2 robuuste palen en 3 stevige planken gemaakt.

Wat hebben we gedaan?

- Het land hek aan de Meerveldstraat (doorgang voor de kraanmachine) is gemaakt. Op de volgende werkochtend wordt het hek tussen de twee palen bevestigd.
- Bedauwde Braam is met de schep verwijderd.
- Bij de Paaseiland figuren en aan de randen van Kronkelveld is gemaaid met de zeis en de motorzeis.

De zon liet zich na een nogal wisselvallige week veelvuldig zien. De wind kwam uit zuidwestelijke richting en was 3 Bft. De temperatuur liep op tot ongeveer 19 graden Celsius.

Met negen enthousiaste vrijwilligers zijn de geplande werkzaamheden, overigens een flinke klus, uitgevoerd. Er was meer tijd dan anders nodig om alles te doen. De geslaagde samenwerking was voor ons ontspanning door de gebruikelijke inspanning. Kronkelveld krijgt na het plaatsen van het beukenhek met landelijke uitstraling de status van:

“Het landgoed” binnen een bebouwde groene omgeving.

Verslag in foto's:

Bijzondere bomen. Laten we er zuinig op zijn. www.monumentalebomen.nl

Er is ook een knop “Toon bomen in mijn omgeving”

Een Site van Adri de Groot ter aanbeveling: <https://www.vogeldagboek.nl/> Iedere dag iets moois uit de natuur.

Door de knieën gaan met elkaar?

De palen voor het beuken hekwerk worden geplaatst

Het rustieke beuken hek is klaar

Beuken bomen

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 22 juli 2017:

Zaterdag van 10.00 uur tot 12.00 hebben we met een kleine groep vrijwilligers Kronkelveld flink aangepakt. Wat hebben Irene Hoff, Jeanne Horst, Jim Jansen, Ouwe van der Molen en Sia Schipper gedaan?

- ✓ Gemaaid met de zeis, gesnoeid en gebroken Wilgentakken opgeruimd.

Met lage drukgebieden rondom ons land, viel er de afgelopen week regelmatig een bui. Het was op deze werkochtend droog en kwam de zon af en toe te voorschijn. De maand juli 2017 was een maand met plensbuien. Het oude record van 2011 is verbroken.

Het pad door Kronkelveld is weer gemaaid. Er kan weer een wandelingetje gemaakt worden zonder je te branden aan de Grote Brandnetel. Hoef afdrukken van Reeën "verraden" dat ze nog steeds uit de poel komen drinken. Een Groene Kikker sprong, opgeschrikt door een voorbijkomende schoen, terug in de poel.

Wat moet je weten over teken?

In Nederland komen ongeveer 15 tekensoorten voor. De meeste daarvan zijn ongevaarlijk voor de mens. Alleen de schapenteek of houtteek kan de ziekte van Lyme overbrengen op de mens.

Teken kunnen de ziekte van Lyme overbrengen, maar lang niet alle teken zijn besmet met de Lymeziekte (ongeveer 1 op de 5 teken is besmet). Om risico's uit te sluiten is het belangrijk een teek zo snel mogelijk weg te halen.

Teken kun je niet zoals bijvoorbeeld een vlieg, mug of mier dooddrukken met je vinger.

Een teek heeft verschillende ontwikkelingsstadia en kan 2 tot 6 jaar leven.

Teken leven vooral op warme, vochtige plekken met humus, bladeren en mos. Teken drogen snel uit en houden niet van direct zonlicht en dus van open grasland. Een ideale leefomgeving voor teken is een bosrand of struikenrand of de rand van open plekken in het bos.

Een teek kan niet springen en loopt op eigen kracht zelden meer dan ca. 1 meter. Als een teek honger heeft kruipt hij omhoog tegen een grasspriet of tak en grijpt zich vast aan alles wat voorbij komt. Een teek gebruikt voor zijn verplaatsing gebruik van de volgende gastheren: muizen, vogels, konijnen, egels, reeën en dus ook honden, katten en mensen.

Teken zoeken warme plekken op je lichaam op zoals de liezen, de bilspleet, de knieholtes, de oksels en achter de oren.

Honden of katten worden zelden ziek van tekenbeten.

Hoe herken je een tekenbeet en wat moet je dan doen?

Een teek bijt zich vast in je huid en veeg je niet zomaar weg.

Pak een teek met een puntige pincet zo dicht mogelijk op je huid en trek hem er langzaam uit. Ontsmet daarna het beetwondje.

Het is belangrijk een teek binnen 24 uur te verwijderen. Een teek zuigt je bloed op dus aan de dikte van de teek kun je zien of die er al wat langer zit.

Je kunt natuurlijk ook gebeten worden door een teek zonder dat je het merkt. Als je gebeten bent door een besmette teek kan er na verloop van tijd een rode of blauwachtige vlek of ring op de plaats van de tekenbeet ontstaan. In dat geval moet je altijd naar de huisarts.

Wat zijn de kenmerken van de ziekte van Lyme?

Niet elke teek is besmet en brengt de ziekte Lyme over, maar als je door een besmette teek gebeten wordt kun je de ziekte van Lyme krijgen.

De eerste signalen daarvan zijn een rode of blauwachtige vlek of ring rond de tekenbeet.

Andere kenmerken zijn een griepig gevoel en pijnlijke gewrichten en soms ook opzwellen van oorlel of tepel.

In een latere fase kunnen ernstiger problemen ontstaan zoals zenuwaandoeningen en hartklachten.

Hoe oud is de teek?

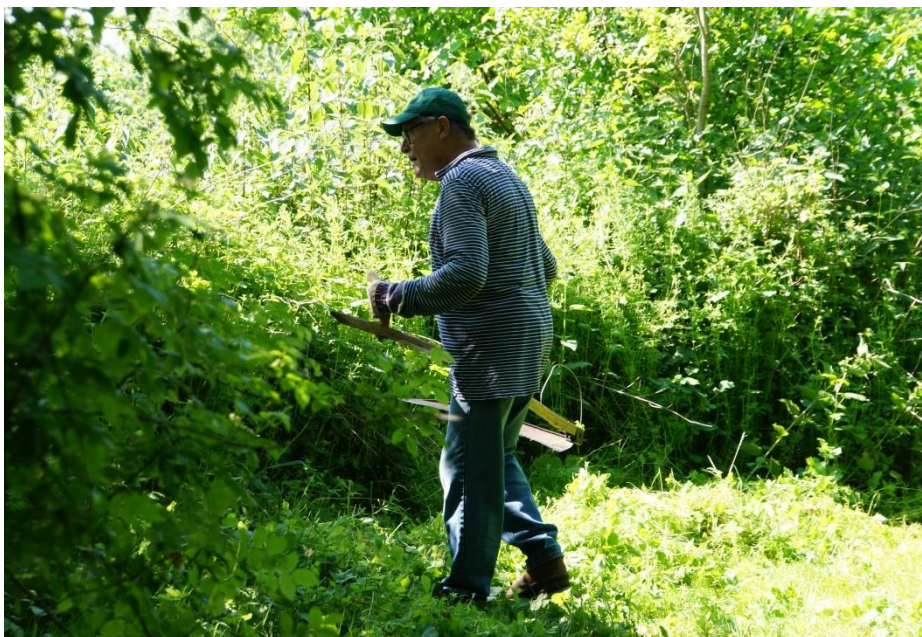
Spaanse, Engelse en Amerikaanse wetenschappers analyseerden een stukje boomhars uit Burma.

Daarin zat een soort teek die zich net vastklampte aan een veer van een dinosaurus soort. Het teekje was nog geen millimeter groot en scharrelde ongeveer 99 miljoen jaar geleden op onze aardbodem rond. (Trouw 13 december 2017)

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 19 augustus 2017:

Elf vrijwilligers, Wim van Leeuwen, Jeanne Horst, Diny Hegeman, Sandro Horst, Chen Horst, Paul Roelofs, Eric Bodar, Irene Hoff, José van Loo, Ouwe van der Molen en Sia Schipper hebben op deze werkochtend de handen flink uit de mouwen gestoken. Na werkochtenden met een stuk minder vrijwilligers was er extra beheerwerk te doen. Wat hebben we gedaan:

- ✓ Gemaaid met de zeis bij de Paaseiland beelden.
- ✓ Opschot gestoken en gezaagd, in het bloemenveld- en aan de houtwal van de Meerveldstraat.
- ✓ Kruiden (Hennepnetel) uitgetrokken op het pad rondom de poel.

Het was de afgelopen week met een lagedrukgebied boven Noordwest Europa op de ochtenden nogal wisselvallig. De weer goden waren ons op deze zaterdag opnieuw gunstig gezind, want het was opnieuw droog in de Velden! Felle opklaringen lieten de temperatuur tot een graad of 20 oplopen.

Wat zoeken ze daar?

Het veldje met de Rietorchissen verandert van begroeiing. De Haagwinde verdwijnt terwijl het Koninginnekruid zich steeds meer ontwikkelt. Het opvolgen van de ene- door een andere plant wordt "successie" genoemd. Het is een teken dat het beheer, dat we al 14 jaar op die plek uitvoeren, invloed heeft op het veranderen van de soortenrijkdom.

Kronkelveld veroverd door de inzet van vrijwilligers een herkenbare en belangrijke plek in de Velden/de Laren. Kronkelveld wordt al "het bosje" genoemd door de nieuwe buurtbewoners uit de Laren. Ze maken er met de kinderen graag een wandelingetje en zien hoe het gebied verandert en goed wordt onderhouden.

Het plaatsen van het toegangshek voor de graafmachine die nodig is om de poel uit te graven laat nog even op zich wachten. De eerst komende werkdag in september zal daar met man en macht aan gewerkt worden. Deze werkdag werd om 12.00 uur afgerond. In twee uur tijd was er voldoende gedaan om met een tevreden gevoel en op de klanken van het muziekfestival "Zand" naar huis te gaan.

Een vogel en zijn lied

Zweedse onderzoeker van de universiteit van Uppsala hebben ontdekt dat vogels hun lied zingen volgens hun genetische ouders. Een bekend spreekwoord luid: "Zoals de ouden piepen de jongen" Het lied is bepalend voor het vinden van een partner. Komen in gebieden vogelsoorten waarvan het lied op elkaar lijkt, kan het gebeuren dat de vogel niet zo gemakkelijk een partner vindt. Zangvogels verfraaien levenslang hun lied. Net uit het ei, herkennen ze hun eigen lied uit dat van verwante soorten. Worden de eieren van één soort familie, bijvoorbeeld de Mezen familie, uitgebroed door een gastouder van een andere mezensoort dan bleef het kuiken toch reageren op het lied van de oudervogel. Iedere soort heeft zijn eigen lied en dat is genetisch bepaald.

Vogelfamilies zorgen voor elkaars eieren

Wanneer de omstandigheid erom vraagt worden vogels pleegouders en dat is volgens biologen een familiegunst. Zoals het genetische lied nieuw leven in stand houdt, zou je denken, dan ga je toch niet voor de eieren/genen van een andere vogel zorgen? De gedeelde broedzorg komt bij duizenden vogelsoorten voor. De evolutiebiologen hebben daar een verklaring voor. Dit gedrag komt voor in stabiele leefomgevingen met veel voedsel. De vogelpopulaties kunnen dan zo hard groeien dat er niet voor elke vogel een eigen territorium is. Met gevolg dat ze van zelf afzien om ouder te worden en oppasouder worden.

Andere biologen constateren dat het voor individuele broedparen, in gebieden met weinig voedsel en slechte klimaatomstandigheden, het delen van de broedzorg juist een goede manier van overleven is. Welk verhaal vertelt de waarheid?

Europese en Amerikaanse biologen gingen opzoek in de database met onderzoeksgegevens van alle bekende vogelsoorten. Daarin vonden ze drieduizend soorten met gedeelde broedzorg. Het zijn volgens hen niet de omgevingsfactoren die zorgen voor gedeelde broedzorg. In hun nieuwe onderzoek blijkt dat de gedeelde broedzorg niet in één stap maar in twee stappen evolueert. In al die drieduizend soorten is er een fase aan voorafgegaan, waarin de vogels niet meer in stellen leefden, maar families gingen vormen. Zijn ze eenmaal gewend aan familieleven dan kunnen leefomstandigheden ertoe leiden dat een deel van de familie van voortplanting afziet en oppasouder wordt. Ook dit is een verhaal waarvan de waarheid in het midden ligt, maar het zou wel verklaren waarom gedeelde broedzorg in heel verschillende leefomstandigheden opkomt. De biologen voelden zich gesterkt in hun opvatting doordat ze geen enkele soort tegenkwamen die van solitair levende stellen ineens naar gedeelde broedzorg gingen.

www.shutterstock.com · 585248387

De vrouwtjes Koolmees met haar smalle stropdas en korte Nederlandse snavel

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 23 september 2017

Wim van Leeuwen, Diny Hegeman, Paul Roelofs, Irene Hoff, Chen Chen, Sandro Horst, Jeanne Horst, Eric Bodar, Ouwe van der Molen en Sia Schipper hebben op deze werkochtend het volgende gedaan:

- ✓ De poel is geschoond; waterpest verwijderd. Het Riet en de Lisdodde zijn gemaaid.
- ✓ Gemaaid rondom de poel.
- ✓ Wand achter de poel kaal gemaakt. Hetzij afsteken met de schep en/of maaien met de zeis.
- ✓ Bepaalde plek, bij de poel is vrij gemaakt voor nieuwe aanplant; o.a Botanische rozen.
- ✓ Het hek is geplaatst.

Het was een ochtend om alle werkzaamheden uit te voeren. Het was namelijk droog en de zon scheen. De weken voorafgaande aan deze werkochtend was het weer enorm wisselvallig geweest. Vele orkanen afkomstig uit het Caribische gebied hadden ook, zij het beperkt, invloed op het weer in de Flevo polder.

Het werkochtend verslag in foto's:

Met elkaar aan het werk rondom de poel

Riet en Lisdodde maaien.

de wand achter de poel maaien met de zeis

Waterpest uit de poel harken

Na hard werken is het gezellig met elkaar koffie te drinken.

Het beslag wordt op het nieuwe hek gemaakt.

Het hek is geplaatst en het functioneert.

Alle klussen die op deze werkdag gepland stonden zijn door de enthousiaste vrijwilligers gedaan.

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 21 oktober 2017:

Wim van Leeuwen, Diny Hegeman, Paul Roelofs, Gerda Roelofs, André ter Haar, Irene Hoff, en Sia Schipper hebben op deze werkochtend het volgende gedaan:

De Brandnetels en Koninginnekruid bij de Paaseiland beelden zijn verwijderd. De Hazelaars zijn flink terug gesnoeid met takkenschaar en zaag. Het vrij gekomen materiaal is verwerkt in de takkenril langs het pad.

Het aanzicht van Kronkelveld aan het Dunlop pad is opener geworden. De Paaseiland figuren en de wigwam van wilgentakken staan opnieuw mooi ruimtelijk in het groen.

Het weer was in tegenstelling tot de voorafgaande dagen droog. Een straffe wind die het wisselvallige herfstweer kan typeren, was afgezwakt. Het was al met al heerlijk Kronkelveld werkweer. Op deze ochtend namen we afscheid van één van de trouwe vrijwilligers, Wim van Leeuwen. Kronkelveld tierde welig bij zijn inzet gedurende de vijf jaar dat hij vrijwilliger was.

We hadden dus iets te vieren! De appeltaart van Irene Hoff smaakte heerlijk en gaf deze werkochtend het feestelijke tintje. “Heel Holland bakt” was er niets bij.

Wim, namens ons allemaal: “Hartelijk bedankt voor de prettige samenwerking”!

Knippen, snoeien en gezellig bijpraten

De Wigwam van wilgentenen die door de septemberstorm uit het lood was geraakt, staat weer rechtop. Nieuw touw moet de uitgelopen “tenen” bij elkaar houden totdat ze genoeg geworteld zijn om zelfstandig rechtop te kunnen blijven staan; Kronkelveld heeft er dan een nieuwe boomsoort bij de “Wigwamwilg”

Een Hazelaar snoeien en zomaar wat buurtpraat

Kronkelveld: Het werkochtend verslag van 25 november 2017:

Gert-Jan Hoksberg, Hanne Hoksberg, Paul Roelofs, Gerda Roelofs, André ter Haar, Ouwe van der Molen, Eric Bodar, Irene Hoff en Sia Schipper hebben op deze werkochtend één van de volgende beheeractiviteiten uitgevoerd:

Het wilgen/orchideeën veldje en een bloemenveld aan de Meerveldstraat gemaaid met de motorzeis. Met de zeis her en der in Kronkelveld gemaaid. Botanische bollen geplant (kleine hoeveelheid) langs het pad van Kronkelveld en bij de poel. Opschot uitgestoken op een bloemenveldje bij de Abelen. Wat ter plekke voor de winter nog gedaan kon worden: Het kappen van twee lepen aan de rand bij de Meerveldstraat. De Bosrank of Wilde Clematis langs het pad verwijderen.

We zijn als vanouds om 10.00 uur begonnen en verzamelde ons via de ingang aan de Meerveldstraat bij de Abelen. Op deze werkochtend verwelkomden we Gert-Jan en Hanne Hoksberg als nieuwe vrijwilligers in Kronkelveld. Om 11.00 uur dronken we koffie in de door Ouwe meegenomen Pipowagen. Dat was even wennen, met z'n allen zittend op een kluit. Gezellig was het zeker. Het jaarlijkse cadeautje, een insectenhotel, kon nu droog worden overhandigd aan de actieve vrijwilligers. We werkten tot ca. 12.15 uur. Het weer was op deze zaterdag opnieuw goed; de zon scheen regelmatig en het was na een wisselvallige week, droog! Kronkelveld is voor de komende winter vrij van *ecologische beheeractiviteiten. Alle vrijwilligers opnieuw "hartelijk bedankt". Jullie maken Kronkelveld tot een bijzonder bosje voor natuur die bescherming nodig heeft. In februari 2018, wanneer Kronkelveld alweer 15 jaar door vrijwilligers wordt beheerd, zullen we weer met elkaar aan het werk gaan.

Het werkochtend verslag in foto's:

Opschot van Abelen en Kornoelje wordt uitgestoken.

Maaien met de motorzeis; het Rietorchissen veldje.

De jongste vrijwilliger aan het werk met het planten van witte botanische

“Ard Schenk” Krokussen.

Even een onderonsje met elkaar.

Witte botanische "Ard Schenk" Krokussen worden óók hier geplant.

Lekker aan de koffie in de beschutting van de “Pipowagen”

Een jaarlijks cadeautje voor de actieve vrijwilligers.